

Ingediende amendementen op het verkiezingsprogramma, voorzien van het pre-advies “ontraden” of “gewijzigd overnemen”, worden besproken in deelsessies

Deelsessie	Hoofdstukken	Lid verkiezingsprogrammactie.
A	1 Voor de samenleving 12 Europa: tijd voor een herontwerp	Wouter de Jong
B	2 Overheidsfinanciën: toekomstvast 3 Belastingstelsel: eerlijk, eenvoudig, groen 10 Economie: slim, groen en gezond	Pieter Grinwis
C	4 Vrede, vrijheid en veiligheid 5 Asiel, migratie en integratie 13 Dienstbaar in de wereld	Hanneke Palm
D	6 Gezin en jeugd 8 Zorg met een hart	Carla Dik en Harmke Vlieg
E	9 Werk en Sociale zekerheid	Arne Schaddelee
F	7 Onderwijs 11 Leefomgeving: leefbaar, groen en schoon 14 Investeren in de regio	Wouter Langendoen

In het document [Bespreking verkiezingsprogramma](#) staat beschreven dat de wijze van bespreking van de amendementen op het congres van 26 november anders gaat. Doel is: geen of weinig tijd besteden aan zaken waar we het wel over eens zijn, en meer ruimte creëren voor dialoog en debat over zaken waar de meningen over verschillen. Eén van de maatregelen is dat amendementen die door het Landelijk Bestuur (in nauw overleg met de verkiezingsprogrammacommissie) zijn voorzien van het pre-advies “ontraden” of “gewijzigd overnemen” eerst in een deelsessie besproken worden. In de deelsessie wordt een per amendement een peiling gehouden. Amendementen met een overduidelijke meerderheid (ca. 75%) “voor” of “tegen” worden in het plenaire congresdeel (in de middag) in één keer aangenomen dan wel verworpen. Amendementen waarover discussie is, en waarbij zich geen overduidelijke meerderheid aftekent, worden 's middags opnieuw in discussie gegeven.

In dit document treft u de amendementsteksten aan die het pre-advies “ontraden” of “gewijzigd overgenomen” hebben gekregen. De amendementen staan gegroepeerd per deelsessie. Ook in het plenaire middagprogramma zullen de doorgeschoven amendementen in ‘blok-volgorde’ behandeld worden (dus eerst deelsessie A, dan B, etc.)

Amendement 2 Overheid heeft visie (deelsessie A)
Ingediend door: ChristenUnie Amsterdam

Vindplaats: Hst.0, p.4, regelnr. 40, "Die vraagstukken vragen praktische oplossingen Niet om meer polarisatie,"

Wil tekst: wijzigen

Tekstvoorstel: maar voorop gaan met visie een helder dialoog aangaan met de samenleving.

Toelichting: Op dit punt wordt er van de overheid verwacht om voor te gaan met visie en niet (alleen) met praktische oplossingen. De overheid zal de dialoog moeten blijven aangaan en onderling aanwakkeren om mensen samen te binden.

Pre-advies Landelijk Bestuur: Ontraden - De voorgestelde wijziging voegt niets toe. Het gaat hier om een retorisch betoog, waarbij polarisatie en praktische oplossingen tegenover elkaar staan. Uiteraard is niet bedoeld dat de overheid geen visie moet hebben.

Amendement 6 Het schrappen van de maatschappelijke dienstplicht uit het verkiezingsprogramma. (deelsessie A)
Ingediend door: Perspectief

Vindplaats: Hst.0, p.8, regelnr. 21, ""

Wil tekst: weglaten

Tekstvoorstel:

Toelichting: Als antwoord op een veranderende samenleving waarin normen en waarden lijken te vervagen, en waarin steeds meer zorg nodig is voor onze ouderen, zijn er creatieve oplossingen nodig. De maatschappelijke dienstplicht kan zo'n oplossing zijn. Maar elk goed plan heeft pas kans van slagen als er na een creatief idee, ook een scherpe en volledige uitwerking is. Wij voorzien een slechte uitwerking op jongeren en maatschappelijke organisaties als de maatschappelijke dienstplicht wordt ingevoerd. Hier is in onze ogen onvoldoende rekening mee gehouden in het verkiezingsprogramma. De werkloosheidcijfers zijn in Nederland al jaren het hoogste onder (net afgestudeerde) jongeren (1). Uit diverse onderzoeken van het Nibud blijkt dat het percentage jongeren met schulden steeds hoger wordt, en dat de enorme toename van flexbanen dit in de hand werkt (2). Stages zijn voor jongeren steeds moeilijker te vinden door het afnemende arbeidsaanbod, en de (financiële) onmogelijkheid van organisaties en bedrijven om jongeren goed te begeleiden. Ook hebben wij bezwaren tegen de 50/50 cofinanciering die wordt gevraagd van organisaties zoals Stichting Present. Geld in de zorg moet naar zorg gaan, niet naar overhead. Na een korte inventarisatie bij diverse organisaties horen wij exact dezelfde zorgen op deze punten. Perspectief, ChristenUnie-jongeren vindt het daarom onverantwoordelijk om door te zetten met de maatschappelijke dienstplicht. Het idee kan goed zijn, de uitwerking moet eerst echt beter. Eerst moet er de garantie komen dat jongeren en organisaties niet nog verder in (financiële) onzekerheid worden geduwd. De maatschappelijke dienstplicht zal, zoals nu verwoord in het verkiezingsprogramma, deze onzekerheden in de hand werken.

(1) <https://www.cbs.nl/nl-nl/nieuws/2016/07/werkloosheid-verder-gedaald>

(2) <https://www.nibud.nl/beroepsmatig/jongeren-en-schulden>

Pre-advies Landelijk Bestuur: Ontraden - De gedachte dat maatschappelijke dienstplicht kan bijdragen aan een groot aantal maatschappelijke doelen is in het VP beschreven. Over de praktische uitwerking doet het VP nog weinig uitspraken. Eerst gaat het om het principe. Dan kan daarna verder worden gekeken naar de uitwerking, waarbij volop rekening kan worden gehouden met praktische bezwaren. Overigens stelt het VP ook voor de basisbeurs terug te laten komen, waardoor een deel van de beschreven schuldenproblematiek al wordt aangepakt. En juist ook het vraagstuk van stageplekken kan deels worden opgelost door dit nieuwe stelsel. Ook lijkt er een misverstand te zijn over de kostenverdeling. De bedoeling is dat inlenende organisaties zo mogelijk een deel van de vergoeding zelf bekostigen (vgl stagevergoeding of vergoeding voor vrijwilligerswerk) en niet dat een stichting als Present daarvan gaat leven. Daarbij stellen we voor dat de verdere uitwerking in nauwe samenwerking met Perspectief zal worden uitgevoerd.

Amendement 7 Vervangen sociale dienstplicht door sociaal jaar (deelsessie A)
Ingediend door: Het lid RIKKOERT (COLLECTIEF 10 LEDEN)

Vindplaats: Hst.0, p.8, regelnr. 22, "De ChristenUnie is.....af te lossen."

Wil tekst: wijzigen

Tekstvoorstel: De ChristenUnie is voor de invoering van een sociaal jaar voor iedereen die 18 jaar wordt. Het sociale jaar kan breed en flexibel worden ingevuld, in alle maatschappelijke sectoren, van zorg en sport tot veiligheid, van bestuurswerk tot stage. Een sociaal jaar biedt veel kansen. De mogelijkheid van extra ondersteuning in de zorg, het onderwijs en het openbaar groen. Omgevingen waar jongeren zich - of ze nu van het platteland of uit een grootstedelijke (achterstands)wijk komen, of ze hoger onderwijs of vmbo hebben gevolgd - de normen en waarden van onze samenleving eigen kunnen maken, integratie wordt gestimuleerd en werkervaring kan worden opgedaan. We maken het mogelijk door het vervullen van een sociaal jaar (een deel van) je studieschulden te lossen of om korting te krijgen op de zorgkosten.

Toelichting: Naar aanleiding van eerste amendement een tekstuele wijziging: sociale dienstplicht wordt sociaal jaar.

Pre-advies Landelijk Bestuur: Ontraden - Zie argumentatie bij amendement 6

Amendement 11 Talen niet verankeren in grondwet (deelsessie A)
Ingediend door: ChristenUnie Capelle aan den IJssel

Vindplaats: Hst.1, p.12, regelnr. 27, "De Nederlands en Friese...Papiaments en Engels."

Wil tekst: weglaten

Tekstvoorstel:

Toelichting: Taal (van een volk) is iets levends en het lijkt ons daarom niet nodig dit in de grondwet te verankeren. Er zijn andere wetten en regels waarin het gebruik van talen wordt geregeld. Deze wens getuigt van cultureel conservatisme.

Pre-advies Landelijk Bestuur: Ontraden - Het gaat allerminst om cultureel conservatisme. Juist om de taal levend te houden, is het voor gebruikers van (minderheids)talen van belang dat zij de taal, waarin ze zich het beste kunnen uiten, kunnen gebruiken in het openbaar bestuur, de rechtspraak, media, onderwijs etc. Door (minderheids)talen in de grondwet vast te leggen wordt het gebruik van deze talen door de overheid erkend en bevorderd. Dit is nodig aangezien uit praktijk blijkt dat het

gebruik van Nederlandse (minderheids)talen nog steeds geen vanzelfsprekendheid is, en steeds weer opnieuw bevochten moet worden.

Amendement **12 Maatschappelijke dienstplicht moet geen 'plicht' zijn.** (deelsessie A)
Ingediend door: Het lid RIKKOERT (COLLECTIEF 10 LEDEN)

Vindplaats: Hst.1, p.12, regelnr. 34, "Maatschappelijke dienstplicht: verbinden..... worden afgelost of verdiend"

Wil tekst: wijzigen

Tekstvoorstel: Sociaal jaar: verbinding in een verdeeld land

Een samenleving van 'wij met en voor elkaar' is volgens de ChristenUnie gebaat bij invoering van een maatschappelijk 'sociaal jaar': een samenlevingsbijdrage van een jaar. Het ontwikkelen van sociale competenties, actief burgerschap en een dienstbare houding staan centraal bij het sociale jaar. Jongeren krijgen oog voor sociale en maatschappelijke noden in hun directe omgeving. Met een sociaal jaar bouwen we aan een samenleving waarin we iets voor elkaar doen en investeren we in saamhorigheid. De nadruk van jongeren op individuele zelfontplooiing wordt verlegd naar de vraag hoe ze van betekenis kunnen zijn voor de samenleving. Daarbij kan het sociale jaar bijdragen aan integratie.

Hoe ziet de ChristenUnie dit voor zich?

Flexibel. Iedereen die 18 jaar wordt, kan een jaar of een periode daarvan 'sociaal' aan de slag. Het sociale jaar moet tussen de 18 en de 28 uitgevoerd worden en is niet verplicht. Er is een definitie voor wat geldt als vrijwilligerswerk bij een maatschappelijke of publieke instelling. Alleen bij organisaties die voldoen aan de definitie mag het sociale jaar gedaan worden. Dat betekent geen verdringing op de arbeidsmarkt.

Door het doen van vrijwilligerswerk kunnen er punten worden verdiend. Deze punten kunnen dan ingeleverd worden voor korting op de studieschuld of op zorgkosten.

Toelichting: Insteek om vrijwilligerswerk te bevorderen is positief, het middel 'maatschappelijke dienstplicht' is echter niet optimaal. Laat de verplichting achterwege. Moeilijk te handhaven, creëert een nieuw bureaucratische apparaat. Bovendien is het uitgangspunt van vrijwilligerswerk dat je het vrijwillig en vanuit een intrinsieke motivatie doet en door het verplicht stellen wordt dit onder druk gezet en dat is onwenselijk. Stimuleer vrijwilligerswerk door punten te geven en zorg dat deze punten kunnen worden ingeleverd voor korting op studieschuld of zorgkosten (naar Duits voorbeeld). Bovendien is het minimumloon voor een 18-jarige minder dan €4,50. Maatschappelijke dienstplicht zal op deze manier wel degelijk verdringing op de arbeidsmarkt veroorzaken. Daarnaast moet het gaan om maatschappelijk verantwoorde organisaties met een ANBI status of een overheidsinstelling. Geen bedrijven, dat maakt de term 'maatschappelijk' discutabel.

Pre-advies Landelijk Bestuur: [Gewijzigd overnemen](#) - Sympatiek alternatief van het VP-voorstel. Echter, de verplichting is wel degelijk van belang om alle jongeren te bereiken. De uitwerking staat nog niet in het VP, maar de formulering biedt nog voldoende ruimte. Wel overnemen wat het LB betreft: organisaties/instellingen specificeren en eventueel het uurtarief wijzigen.

Amendement 13 Niet selectief gebruiken vrijwillersorganisaties (deelsessie A)
Ingediend door: ChristenUnie Veenendaal

Vindplaats: Hst.1, p.13, regelnr. 13, "Vrijwilligersnetwerken als Present vraag en aanbod."

Wil tekst: wijzigen

Tekstvoorstel:

Toelichting: Het voorstel is om niet selectief de naam één organisatie te noemen in het verkiezingsprogramma of meerdere vrijwilligersorganisaties noemen. Want waarom hier wel gekozen voor Present en niet voor andere vrijwilligersorganisaties? Dit gebeurt op meerdere plaatsen in het verkiezingsprogramma.

Pre-advies Landelijk Bestuur: Ontraden - Inderdaad kunnen we niet alle organisaties noemen. Maar voorbeelden maken de tekst prettiger leesbaar en meer toegankelijk. Laat ook concreet zien dat de CU naar de samenleving kijkt voor inspiratie.

Amendement 17 Verkiezingen na val kabinet niet uitsluiten (deelsessie A)
Ingediend door: ChristenUnie Haarlem

Vindplaats: Hst.1, p.14, regelnr. 13, "Bevorderen van politieke ... kabinet te komen."

Wil tekst: wijzigen

Tekstvoorstel: Bevorderen van politieke stabiliteit. Na een tussentijdse val van een kabinet wordt er zonder verkiezingen eerst getracht tot een nieuw kabinet te komen. Pas als blijkt dat dit niet mogelijk is wordt de Tweede Kamer ontbonden en volgen er verkiezingen.

Toelichting: Het is wenselijk dat bij de val van een kabinet niet automatisch de Kamer wordt ontbonden. De mogelijke vorming van een nieuw kabinet zonder nieuwe verkiezingen moet altijd worden onderzocht. Voor politieke stabiliteit kan het echter nodig zijn om toch verkiezingen uit te schrijven. Zo krijgt de kiezer ook de mogelijkheid zich over de politieke situatie uit te spreken.

Pre-advies Landelijk Bestuur: Ontraden - Gedachte is min of meer gelijk aan wat wordt beoogd. Ook het VP gebruikt het woord 'in principe', daardoor is het bij een echt gebleken onmogelijkheid een nieuw kabinet samen te stellen als ultimum remedium nog mogelijk nieuwe verkiezingen uit te schrijven. Maar niet nadat het uiterste is gedaan. Maar het amendement ligt teveel in lijn met de huidige praktijk. Aan wie is het om te bepalen dat men er niet uitkomt? Met een te makkelijke ontsnappingsmogelijkheid zal men die ook gaan gebruiken en bereik je nog niet de beoogde stabiliteit.

Amendement 114 Meer draagvlak voor de Europese Unie door de verkiezing van het Europees Parlement aan te passen (deelsessie A)
Ingediend door: ChristenUnie Barneveld

Vindplaats: Hst.12, p.89, regelnr. 19, "...voorstel worden ingetrokken"

Wil tekst: toevoegen

Tekstvoorstel: Onderzocht wordt of de legitimiteit van het Europees Parlement vergroot kan worden door het Parlement ander te kiezen. Hierbij wordt onder meer gekeken naar de mogelijkheid om leden van de nationale parlementen af te vaardigen naar het Europees Parlement. Dit betekent wel dat het aantal leden van de Tweede Kamer zou moeten groeien.

Toelichting: De Europese Unie heeft een legitimiteitscrisis en dat terwijl eenheid binnen de Europese Unie belangrijk is om een machtsblok te kunnen vormen tegen andere machtsblokken. Door een deel van de Tweede Kamerleden aan te wijzen als de Nederlandse vertegenwoordiging in het Europees Parlement kan de legitimiteit en het draagvlak toenemen.

De Europese ontwikkelingen zullen een grotere rol krijgen in nationale discussies en vice versa. Ook zal het fracties in nationale parlementen stimuleren om zich meer op Europese thema's te profileren, waardoor burgers meer bekend raken met Europese thema's en meer het idee krijgen hier invloed op uit te kunnen oefenen.

Mede indiener: afdeling Ermelo

Pre-advies Landelijk Bestuur: Ontraden - Het Europees Parlement heeft een eigen controlerende taak. Wij willen niet bevoegdheden door elkaar heen laten lopen. Wij willen bovendien een sterkere rol voor de Raad, met een belangrijke controlerende rol door nationale parlementen.

Amendement 115 verhoging van het percentage (deelsessie A)
Ingediend door: ChristenUnie Haarlem

Vindplaats: Hst.12, p.89, regelnr. 21, "neemt ons parlement met meerderheid"

Wil tekst: wijzigen

Tekstvoorstel: neemt ons parlement met 3/4 meerderheid

Toelichting: Gelet op de huidige gevoelens in de maatschappij m.b.t. uitbreiden bevoegdheid denken wij dat als het gaat om overdragen soevereiniteit een zwaardere meerderheid gewenst is. Daarom 3/4 meerderheid

Pre-advies Landelijk Bestuur: Ontraden - De gekwalificeerde meerderheid van tweederde is een gangbare norm, bijv. ook bij herziening van onze Grondwet. Wij kiezen niet voor een verdergaande gekwalificeerde meerderheid dan bij wijziging van de Grondwet.

Deelsessie B	Hoofdstukken 2 Overheidsfinanciën: toekomstvast 3 Belastingstelsel: eerlijk, eenvoudig, groen 10 Economie: slim, groen en gezond	Lid verkiezingsprogrammatie. Pieter Grinwis
-----------------	---	--

Amendement 9 categorie jonge kinderen oprekken tot opgroeiende kinderen (deelsessie B)

Ingediend door: ChristenUnie Bunschoten

Vindplaats: Hst.0, p.9, regelnr. 11, "van eenverdienergezinnen met jonge kinderen tot ouderen"

Wil tekst: wijzigen

Tekstvoorstel: van eenverdienergezinnen met opgroeiende kinderen tot ouderen

Toelichting: De ChristenUnie is een gezinsvriendelijke partij. Eenverdienergezinnen met kinderen mogen via het te hervormen belastingstelsel best een extra zetje in de rug krijgen door de categorie jonge kinderen (0-5 jaar) te verruimen tot opgroeiende kinderen (0-18 jaar).

Pre-advies Landelijk Bestuur: Ontraden - Sympathiek, maar kostbaar idee. Via de harmonisering van de kinderbijslag en de uitbreiding van het kindgebonden budget doen we al forse voorstellen voor verbetering in de bedoelde categorie. Hier gaat het daarbovenop en specifiek om middelen voor gezinnen met kleine kinderen

Amendement 20 Verruiming van het belastingvrij bestaansminimum voor gezinnen met kinderen (deelsessie B)

Ingediend door: ChristenUnie Bunschoten

Vindplaats: Hst.3, p.17, regelnr. 34, "Hoe jonger de.....laten van belastingheffing"

Wil tekst: wijzigen

Tekstvoorstel: De ChristenUnie staat voor een gezinsvriendelijk beleid. Daarom dient de overheid het bestaansminimum van gezinnen met opgroeiende kinderen (0-18 jaar) vrij te laten van belastingheffing.

Toelichting: Het beleid dient steeds even gezins- en kindvriendelijk te zijn. Daarom steuntjes in de rug voor gezinnen met kinderen niet op voorhand beperken als het kinderen van 0-5 jaar betreft. We moeten uitgaan van ons ideaal.

Pre-advies Landelijk Bestuur: Ontraden - De passage in het concept VP is in lijn met de vorige VP's. De overdraagbaarheid van de algemene heffingskorting (ahk) geheel herstellen is niet alleen zeer kostbaar, maar gaat ook te ver. Juist in de eerste levensfase is het van groot belang dat ouders de materiële keuzevrijheid in de combi arbeid en zorg. Daarom herstellen we de overdraagbaarheid van de ahk voor deze groep. Daar tegenover staat een bezuiniging op de kinderopvangtoeslag. Vanaf de schoolgaande leeftijd neemt de materiële keuzevrijheid voor ouders sowieso toe. Derhalve is voorgesteld amendement onnodig. Wel verhoogt de ChristenUnie de kinderbijslag en het kindgebonden budget en verruimt diverse verlofregelingen. Deze maatregelen komen ook ten goede gezinnen met oudere kinderen. Bovendien verkleint de ChristenUnie door diverse andere fiscale voorstellen de huidige extreem grote kloof tussen een- en tweeverdieners.

Amendement 23 Vleestaks (deelsessie B)
Ingediend door: Het lid BAAS (COLLECTIEF 10 LEDEN)

Vindplaats: Hst.3, p.18, regelnr. 40, "ecologische afdruk hebben"

Wil tekst: toevoegen

Tekstvoorstel: , waaronder niet-biologisch vlees,

Toelichting: Er zou een vleestaks moeten komen. Vlees heeft immers een zeer grote ecologische voetafdruk. Zo is berekend dat twee flinke entrecotes leiden tot evenveel broeikasgassen als een autorit van Amsterdam naar Barneveld. Kortgezegd zal door de duurdere prijs van het vlees, de vraag naar niet-biologisch vlees afnemen, hierdoor zal ook het aanbod afnemen. Dit is goed voor het milieu. Het CPB heeft reeds in 2007 beoordeeld dat een dergelijke taks goed haalbaar is.

Pre-advies Landelijk Bestuur: Ontraden - Overbodig. Het programma voorziet al in het uitgangspunt van een eerlijke prijs voor diervriendelijke producten , waarbij initiatieven zoals het Duitse Initiative Tierwohl worden genoemd. Hierbij betalen consumenten een opslag op de vleesprijs, die wordt teruggegeven aan boeren voor investeringen in bijv. dierenwelzijn

Amendement 85 Het kwantitatief beperken van de regeldruk (deelsessie B)
Ingediend door: ChristenUnie Haarlem

Vindplaats: Hst.10, p.61, regelnr. 3, "Het beperken van regeldruk krijgt meer prioriteit"

Wil tekst: wijzigen

Tekstvoorstel: De regeldruk wordt structureel verlaagd met 2 miljard netto in 2021 t.o.v. 2014.

Toelichting: IN regeerakkoord Rutte2 wordt de regeldruk structureel verlaagd met 2.5 miljard netto per 2017 t.o.v. 2012. Nu is het voorstel om structureel te verlagen per 2021 met 2 miljard netto op basis van de laatste evaluatie .Het beperken krijgt meer prioriteit is veel te algemeen en daar kan niemand iets van maken.

Pre-advies Landelijk Bestuur: Ontraden - Hoewel een sympathiek lijkend voorstel ontbreekt het aan het benoemen van maatregelen. Nu er wel een bedrag wordt genoemd zonder de maatregelen (en het ook voor een CPB niets zegt) kunnen we het amendement niet overnemen.

Amendement 89 het programma CAT-Agrofood als goed voorbeeld noemen (deelsessie B)

Ingediend door: ChristenUnie Ede

Vindplaats: Hst.10, p.63, regelnr. 7, "kennispartners worden gestimuleerd."

Wil tekst: toevoegen

Tekstvoorstel: zoals bijvoorbeeld het programma CAT-Agrofood.

Toelichting: Dit programma is bij uitstek een voorbeeld van kennisuitwisseling. Het Centrum voor geAvanceerde Technologie in de Agro & Food sector (CAT-AgroFood), onderdeel van Wageningen UR (University & Research centre) stelt hoogwaardige en geavanceerde onderzoeksapparatuur beschikbaar aan organisaties, waaronder het bedrijfsleven, voor wie de individuele aanschaf van zulke apparatuur niet rendabel is. Dit meervoudig gebruik is kosteneffectiever. Bovendien zijn de vaak

snelle ontwikkelingen in geavanceerde analyseapparatuur beter bij te benen. CAT-AgroFood bereikt daarmee een levendige kennisuitwisseling tussen onderzoekers van Wageningen UR, het bedrijfsleven en van andere betrokken instellingen.

Pre-advies Landelijk Bestuur: Ontraden - Te specifiek

Amendement 97 zinnen over voedselonderwijs op de goede plek (deelsessie B)
Ingediend door: ChristenUnie Ede

Vindplaats: Hst.10, p.69, regelnr. 8, "voedselonderwijs. ieder kind....manier invulling aan"

Wil tekst: weglaten

Tekstvoorstel:

Toelichting: **Schrappen:** dit hoort bij de paragraaf gezondheid en preventie in hoofdstuk 8 en ons amendement in dat hoofdstuk voorziet daarin.

Pre-advies Landelijk Bestuur: Ontraden - Dit past juist mooi binnen de context van voedsel en landbouw: waar komt jouw eten vandaan? Hoe wordt het geproduceerd? Wat is gezond en verantwoord voor mens, dier en milieu?

Deelsessie C
Hoofdstukken
4 Vrede, vrijheid en veiligheid
5 Asiel, migratie en integratie
13 Dienstbaar in de wereld

Lid verkiezingsprogrammactie.
Hanneke Palm

Amendement 25 Gezichtbedekkende kleding voor functionarissen verbieden (deelsessie C)

Ingediend door: ChristenUnie Capelle aan den IJssel

Vindplaats: Hst.4, p.20, regelnr. 39, "Geen gezichtbedekkende kleding het openbaar vervoer."

Wil tekst: wijzigen

Tekstvoorstel: Geen gezichtsbedekkende kleding voor functionarissen in overheidsinstellingen, het onderwijs en het openbaar vervoer

Toelichting: Gezichtbedekkende kleding verbieden voor iedereen lijkt ons te ver gaan. Verbod op dragen van gezichtbedekkende kleding door betrokken functionarissen (ambtenaren, buschauffeurs, onderwijzers,) vinden wij voldoende. Bovendien: hoe groot is nu eigenlijk het probleem dat we hiermee denken op te lossen.

Pre-advies Landelijk Bestuur: [Ontraden](#) - Wij hechten aan dit verbod voor zowel leraren als leerlingen. Een beperking tot functionarissen is daarom niet verstandig. Dan is de gezichtsbedekking nog steeds een probleem voor normale sociale interactie die juist in scholen zo belangrijk is.

Amendement 26 Geen organisaties toestaan die geweld goedkeuren om hun doel te bereiken (deelsessie C)

Ingediend door: ChristenUnie Barneveld

Vindplaats: Hst.4, p.20, regelnr. 39, "vervolgving van haatzaaien."

Wil tekst: toevoegen

Tekstvoorstel: Geen organisaties toestaan die gebruik van geweld goedkeuren om een doel te bereiken, zoals Salafistische moskeeën.

Toelichting: Het gebruik van geweld om je doel kracht bij te zetten past niet bij de democratische rechtsstaat. Alleen de overheid kan gelegitimeerd geweld gebruiken. Organisaties die dit wel goedkeuren moeten daarom worden verboden.

Pre-advies Landelijk Bestuur: [Ontraden](#) - Aanzetten tot geweld is al strafbaar. Goedkeuren van geweld kan ook strafbaar zijn. En op voorhand een organisatie verbieden waarvan niet met zekerheid is vast te stellen dat ze geweld goedkeurt als organisatie kan niet. Daarbij komt dat niet eenduidig kan worden gesteld dat salafistische moskeeën altijd geweld goedkeuren. Dit amendement is daarom ook onjuist en overbodig.

Amendement 27 dubbele strafmaat voor bedreiging raadsleden, gemeentebestuurders en ambtenaren (deelsessie C)

Ingediend door: ChristenUnie Ede

Vindplaats: Hst.4, p.21, regelnr. 4, "van lokale besluitvorming"

Wil tekst: toevoegen

Tekstvoorstel: zoals een dubbele strafmaat voor bedreiging van raadsleden, gemeentebestuurders en ambtenaren.

Toelichting: het afgelopen jaar hebben verschillende gemeenten te maken gehad met een heftige discussie over de komst van AZC's. Verschil van mening mag er zijn maar bedreiging van personen om de besluitvorming te beïnvloeden moet zwaar bestraft worden in analogie met het bedreigen van hulpverleners tijdens de uitoefening van hun taak.

Pre-advies Landelijk Bestuur: Ontraden - Dit is al bestaand beleid. Dus overbodig.

Amendement 28 Uitbreiding beveiliging religieuze organisaties (deelsessie C)
Ingediend door: ChristenUnie Veenendaal

Vindplaats: Hst.4, p.21, regelnr. 5, "Beveiliging van Joodse van serieuze bedreigingen.ondersteunt de overheid"

Wil tekst: toevoegen

Tekstvoorstel: ...en eventueel andere religieuze organisaties die bedreigd worden.

Toelichting: Mogelijk worden in de toekomst ook andere religieuze organisaties zoals scholen en kerken bedreigd. Door deze toevoeging worden andere organisaties niet uitgesloten van extra overheidsbeveiliging.

Pre-advies Landelijk Bestuur: Ontraden - Joodse instellingen hebben jarenlang zelf de hoge kosten gedragen van beveiliging. Uiteindelijk is de Staat gaan bijspringen. De positie van Joodse instellingen laat zich nog niet vergelijken met het dreigingsbeeld waar andere religieuze stromingen mee te maken hebben.

Organisaties die te maken hebben met serieuze bedreigingen, of ze nu religieus zijn of niet, hebben altijd recht op beveiliging door de overheid.

Amendement 32 Teruggekeerde jihadgangers de Nederlandse nationaliteit te ontnemen en terug sturen naar het land van herkomst (deelsessie C)
Ingediend door: ChristenUnie Veenendaal

Vindplaats: Hst.4, p.23, regelnr. 29, "Voorarrest verruimen, geen door de rechter."

Wil tekst: wijzigen

Tekstvoorstel: Mogelijk maken om teruggekeerde jihadgangers (indien ze in buitenlandse krijgsmacht hebben gezeten) de Nederlandse nationaliteit te ontnemen en terug te sturen naar het land van herkomst, alsmede:

Voorarrest verruimen, geen administratieve detentie, van teruggekeerde terrorismeverdachten. Binnen de mensenrechtelijke kaders en met een regelmatige toets door de rechter.

Toelichting: • Is het juridisch mogelijk om teruggekeerde jihadgangers (indien ze in buitenlandse krijgsmacht hebben gezeten) de Nederlandse nationaliteit te ontnemen en terug te sturen naar het land van herkomst?

• Zo ja: dan zouden wij dat graag opgenomen zien in het Verkiezingsprogramma.

Pre-advies Landelijk Bestuur: Gewijzigd overnemen - Voor "de Nederlandse nationaliteit" de woorden "indien mogelijk" toevoegen.

Amendement 36 Concretisering drugsbeleid 2 (deelsessie C)
Ingediend door: Het lid ROOSE (COLLECTIEF 10 LEDEN)

Vindplaats: Hst.4, p.24, regelnr. 15, "Bestrijding (soft)drugs. Drugsgebruik ... geen coffeeshops toegestaan."

Wil tekst: toevoegen

Tekstvoorstel: [indien amendement Concretrisering drugsbeleid 1 wordt aangenomen]
De ChristenUnie sluit niet uit dat voor een effectieve bestrijding van druggerelateerde criminaliteit en een goede vorm van verslavingszorg een beperkte vorm van strikte regulering van productie en consumptief gebruik noodzakelijk is.

Toelichting: Anderzijds moeten we vaststellen dat de verslavingszorg achter de feiten aan loopt. Preventief optreden beperkt zich tot voorlichten en door een ontmoedigingsbeleid, maar we hebben geen overzicht over gebruik en (dreigende) verslaving. Wij vinden dat wij als politieke partij verantwoordelijkheid moet nemen in het huidige debat. Dit kan niet altijd door een principiële standpunt en een oproep om de criminaliteit te bestrijden. Die opvatting kan erop gaan lijken dat we weggijken en de problemen negeren. Het verkiezingsprogramma neemt in de discussie omtrent drugs te weinig verantwoordelijkheid. Het is waar dat drugsgebruik moet worden ontmoedigd en dat de bijkomende criminaliteit moet worden bestreden. Maar daarmee hebben we het drugsprobleem niet opgelost. Het is tijd voor creatieve actie. Als wij de toenemende invloed van drugs en verdovende middelen (waaronder ook XTC) in onze maatschappij willen bestrijden, zullen we moeten nadenken over een meer effectief beleid. Een algeheel verbod lijkt daarbij niet haalbaar omdat al decennia lang blijkt dat een volledig verbod op drugsbezit en verbruik niet handhaafbaar is en niet kan rekenen op voldoende politieke steun. Wij zijn daarom voorstander van een repressieve vorm van reguleren. Daarbij wordt de teelt, de handel en het gebruik van softdrugs toegestaan op grond van een lokaal verstrekte vergunning. Het gebruik wordt aan strikte voorwaarden verbonden en gemonitord. Daarnaast willen dat lokale overheden verplicht worden om, als zij willen overgaan tot het verlenen van vergunningen voor teelt en handel van drugs, zij dat enkel kunnen doen als ze een goed uitgewerkt beleid hebben waarin aandacht is voor verslavingszorg en voldoende toezicht op beleid door de Raad. Voor de uitwerking stellen wij voor dat consumenten verplicht worden een app te downloaden waarmee ze drugs kunnen kopen. Betaling verloopt via de app en ook wordt in de app het gebruik geregistreerd. Bij het downloaden moet de gebruiker een akkoord geven op een disclaimer en hij moet akkoord gaan met het toezicht op zijn gebruik door de GGD. Verkoop kan enkel per stuk en een gekocht product moet binnen 24 uur zijn geconsumeerd. Wordt de consument daarna aangetroffen met drugs, dan wordt die drugs als illegaal aangemerkt en is hij strafbaar. Ook wordt onderlinge handel verboden. Tegelijkertijd moeten alle coffeeshops zonder vergunning gesloten worden en wordt het gedoogbeleid definitief opgeheven. Alle illegale teelt, handel en gebruik wordt met harde hand bestreden.

Pre-advies Landelijk Bestuur: Ontraden - We zijn niet voor reguleren van softdrugs. We weten bijvoorbeeld uit de prostitutie dat legalisering misstanden niet wegneemt, kan leiden tot meer verwevenheid van de boven en onderwereld en dat het een utopische oplossing is.

Amendement 42 Overbodige maatregel (deelsessie C)
Ingediend door: ChristenUnie Veenendaal

Vindplaats: Hst.4, p.26, regelnr. 6, "De overheid richt....bescherming van privacy."

Wil tekst: weglaten

Tekstvoorstel:

Toelichting: Volgens ons is deze maatregel overbodig omdat er al een expert is op dat gebied namelijk de Autoriteit Persoonsgegevens.

Pre-advies Landelijk Bestuur: Ontraden - Het bedoelde expertisecentrum is wat anders dan een toezichhoudende instelling. Het is niet verstandig dat Toezichhoudende taak en voorlichtende taak in een organisatie worden ondergebracht. Dan moet immers toezicht worden uitgeoefend op eigen adviezen.

Amendement 43 Georganiseerde tegenmacht tbv privacybescherming (deelsessie C)
Ingediend door: Perspectief

Vindplaats: Hst.4, p.26, regelnr. 22, "het digitale tijdperk"

Wil tekst: toevoegen

Tekstvoorstel: De overheid dient terughoudend te zijn in het gebruik van big-data in het kader van opsporingsdoeleinden en de preventie van criminaliteit en/of terrorisme. De veiligheidsdiensten dienen daarbij onderworpen te worden aan een degelijke rechterlijke toets wanneer zij gebruik willen maken van 'big-data' zodat die inzet altijd kan worden getoetst op proportionaliteit, subsidiariteit en noodzakelijkheid. Er is georganiseerde tegenmacht nodig om onnodig inbreuk op de privacy van burgers zo goed als mogelijk te voorkomen.

Toelichting: Er wordt onder het kopje Privacy op p. 25 in de introductie uitgebreid benoemd dat privacy onderdeel is van het mens-zijn en dat de privacy het waard is om te beschermen. Vervolgens worden enkele ontwikkelingen opgesomd die deze privacy kunnen bedreigen. Deze introductie uit zich kritisch over het gebruiken van 'big-data' en noemt, terecht, dat de overheid streng gecontroleerd dient te worden in de uitoefening van haar opsporingstaken. Echter wordt vervolgens onder de opgesomde concrete maatregelen nergens gesproken over concrete bescherming van burgers ten aanzien van inbreuken op de privacy door het gebruik van 'big-data'. Er is tegenmacht nodig, zo zei Gert Jan Segers al vorig jaar. De hierboven genoemde aanvulling is daarom een onmisbare aanvulling.

Pre-advies Landelijk Bestuur: Ontraden - Het VP spreekt zich hier al voldoende over uit. Overbodige lap extra tekst in het VP dat ons niet verder helpt. Er is al toezicht op de 'big data' toepassingen van de veiligheidsdiensten.

Amendement 45 1F na 5 jaar niet meer tegenwerpen (ipv 10 jaar) (deelsessie C)
Ingediend door: ChristenUnie Haarlem

Vindplaats: Hst.5, p.28, regelnr. 23, "wordt na tien jaar niet langer"

Wil tekst: wijzigen

Tekstvoorstel: wordt na vijf jaar niet langer

Toelichting: Als je er in 5 jaar niet achter komt of iemand een oorlogsmisdadiger is, is de kans miniem dat je er binnen 10 jaar wel achter komt. Als oorlogsmisdaden alsnog bewezen worden dan is vervolging altijd nog mogelijk en kan een status worden ingetrokken.

Pre-advies Landelijk Bestuur: Ontraden - Te riskant dat het misgaat en je toch een oorlogsmisdadiger bescherming biedt. De procedure tot verblijfsvergunning duurt al een hele tijd, daarna het onderzoek voor waarheidsvinding en dan eventueel uitzettingsprocedure. Dat duurt zomaar langer dan vijf jaar.

Amendement 119 Gelijktrekking budget ontwikkelingssamenwerking en defensie (deelsessie C)

Ingediend door: Perspectief

Vindplaats: Hst.13, p.98, regelnr. 30, "Groeien naar 0,7% van het BNP, deze kabinetsperiode minimaal 1 miljard per jaar er structureel bij."

Wil tekst: wijzigen

Tekstvoorstel: Groeien naar 0,7% van het BNP en op termijn naar 2%, deze kabinetsperiode minimaal 1 miljard per jaar er structureel bij

Toelichting: Veiligheid vereist en kan gerealiseerd worden met meer dan militaire middelen. Ontwikkelingssamenwerking speelt daarbij een belangrijke rol. Militaire interventies moeten om te slagen altijd in een bredere context plaatsvinden. Daarom dienen in het internationale veiligheidsbeleid Defensie en Ontwikkelingssamenwerking hand in hand te gaan. Het past zodoende om te ernaar te streven dat dit ook in financiële commitment tot uiting komt, en het budget gelijk getrokken wordt.

Pre-advies Landelijk Bestuur: Ontraden - Ambitie is lovenswaardig, maar niet reeel. Wij willen graag doorgroeien boven de ODA-norm van 0,7%, de ambitie van de indieners ondersteunen wij dus. Het behalen van 0,7% zou echter politiek al heel mooi zijn. De financiële gevolgen van 2% zijn bovendien enorm. Het verschil tussen 2% en 0,7% is 9 miljard euro (14 mld min 5 mld).

Amendement 120 Lokale maatschappelijke organisaties inzetten bij ontwikkelingssamenwerking (deelsessie C)

Ingediend door: Perspectief

Vindplaats: Hst.13, p.99, regelnr. 7, "via maatschappelijke organisaties"

Wil tekst: toevoegen

Tekstvoorstel: ,bij voorkeur via lokale maatschappelijke organisaties

Toelichting: Uiteindelijk moeten de mensen in ontwikkelingslanden zelf hun land opbouwen. Daarom is het belangrijk dat zij zeggenschap hebben en voor zover mogelijk het voortouw nemen. Als we ons ontwikkelingsgeld duurzaam willen besteden dienen onze NGOs meer een adviserende/coachende functie vervullen, om het lokale maatschappelijk middenveld te trainen en te ondersteunen in plaats van zelf projecten uit te voeren. Dit moet ook in ons beleid tot uiting komen. Speciale aandacht moet besteed worden aan small-scale subsistence farmers, hoofdzakelijk boerinnen in de minst ontwikkelde landen.

Pre-advies Landelijk Bestuur: Ontraden - Nederlandse maatschappelijke organisaties werken al samen met lokale ngo's. Het uitgangspunt van de tekst in het VP is om 1/3 van het totaalbudget naar maatschappelijke organisaties te laten gaan. Door dit amendement wordt dit uitgangspunt weer afgezwakt.

Amendement 123 Inzetten op 2%-norm voor Defensie (deelsessie C)
Ingediend door: ChristenUnie Capelle aan den IJssel

Vindplaats: Hst.13, p.102, regelnr. 15, "... per jaar extra voor Defensie."

Wil tekst: toevoegen

Tekstvoorstel: Hiervoor zullen gelden worden ingezet die vrijkomen bij de herziening van het belastingstelsel.

Toelichting: NB: de website laat niet toe dat een paginanummer > 99 wordt ingevoerd.

Dit voorstel heeft betrekking op pag 102!!!

Wij willen benadrukken dat, zeker na de verkiezing van Donald Trump tot president van de VS, de noodzaak voor de NAVO zeer groot is om de defensie op orde te hebben. Alle lidstaten, Nederland inclus, dienen te voldoen aan de binnen dat verband afgesproken norm van 2%.

Zolang die grens niet is bereikt dient vrijkomend belastinggeld niet aan burgers te worden te worden uitgekeerd maar ingezet te worden voor noodzakelijke voorzieningen als deze.

Pre-advies Landelijk Bestuur: [Ontraden](#) - Er blijft geen geld over bij de belastingherziening, zie toelichting advies amendement 28. Daarbij komt dat we wel moeten doorgroeien naar een hogere bijdrage, maar dat defensie dat ook zonder een goed plan niet in een keer kan verwerken op verantwoorde wijze..

Amendement 49 Ruimer vaderschapsverlof (deelsessie D)
Ingediend door: Perspectief

Vindplaats: Hst.6, p.32, regelnr. 29, "De ChristenUnie voegt daar 5 dagen aan toe"

Wil tekst: wijzigen

Tekstvoorstel: . De ChristenUnie voegt daar 11 weken aan toe die flexibel ingezet kunnen worden in de eerste 6 maanden na de geboorte al naar gelang de zorgbehoefte van jonge ouders.

Toelichting: De aanwezigheid van een vader na de geboorte van zijn kind is van groot belang voor de hechting tussen beide. Daarnaast zijn de eerste maanden na de geboorte van een nieuw kind een ingrijpende gebeurtenis in het leven van jonge ouders en gezinnen met al oudere kinderen. De druk op gezinnen in die eerste cruciale maanden kan worden verlicht door vaders meer ruimte te geven om betrokken te zijn rondom de zorg voor het kind. Op de langere termijn draagt dit bij aan gezondere vader-kind relaties, een betere relatie tussen jonge ouders onderling en de bijdrage van vaders in de verdere opvoeding van hun kind. Onze samenleving heeft verantwoordelijke vaders nodig die zorg voor hun gezin kunnen combineren met werk buitenshuis. Een goede start met hun kind draagt daaraan bij.

Pre-advies Landelijk Bestuur: Ontraden - In het VP verruimen we het vaderschapsverlof. Maar deze verdere uitbreiding is gekopieerd van D66 en is heel erg gericht op het bevorderen van arbeidsparticipatie. Dit voorstel verstoort de balans met andere verlofregelingen die wij waardevol vinden, zoals het mantelzorgverlof en het ouderschapsverlof. Bovendien heeft het voorstel forse budgettaire consequenties. We spreken dan over enkele honderden miljoenen extra overheidsuitgaven per jaar.

Amendement 51 scheiding onderwijs en zorg helder maken door onderwijs zorg
arrangementen te noemen (deelsessie D)
Ingediend door: ChristenUnie Ede

Vindplaats: Hst.6, p.34, regelnr. 18, "dit kan door...het is ongewenst om"

Wil tekst: wijzigen

Tekstvoorstel: Onderwijs-zorg-arrangementen bieden kinderen hulp binnen de school, ook als de zorgbehoefte niet direct met het onderwijs te maken heeft. Door een goede afstemming tussen school, jeugdzorg en gemeente kan ieder zijn verantwoordelijkheid hierin nemen. Dit voorkomt dat.

Toelichting: De oude tekst gaat uit van een situatie die voor veel gemeenten niet herkenbaar is. Schoolmaatschappelijk medewerkers van het CJG zijn betrokken bij de scholen en kunnen zorgsignalen van leerkrachten oppakken. Via passend onderwijs hebben scholen wel degelijk een taak om onderwijskundige zorg aan kinderen te bieden. Er is een grijs gebied als het gaat om autisme, ADHD en andere diagnoses. Het is dan onduidelijk waar onderwijs ophoudt en zorg begint. Juist in die gevallen bieden Onderwijs-zorg-arrangementen uitkomst. Daarnaast worden met deze arrangementen kinderen geholpen binnen de vertrouwde omgeving van de scholen. Zowel gemeenten als samenwerkingsverbanden moeten ieder daarin hun verantwoordelijkheid nemen.

Pre-advies Landelijk Bestuur: Ontraden - Overbodig. Staat al in de tekst.

Amendement 52 de zorg vergoeden voor een groot aantal kinderen buiten hun eigen regio. Aanpassen van de bekostigingssystematiek waarbij iedere gemeente ve (deelsessie D)

Ingediend door: ChristenUnie Ede

Vindplaats: Hst.6, p.34, regelnr. 28, "kind kunnen zijn"

Wil tekst: toevoegen

Tekstvoorstel: In sommige gevallen biedt pleegzorg en een gezinshuis geen oplossing. Via een rechtelijke uitspraak worden kinderen in ernstige probleemsituaties onder toezicht gesteld en uit huis geplaatst. De voogdij voor deze kinderen wordt neergelegd bij de instelling die deze kinderen opvangt. De voogdijregel zorgt er vervolgens voor dat niet de gemeente waar de kinderen vandaan komen maar de gemeente waar deze instellingen zich bevinden de zorg moet vergoeden. Dit betekent dat enkele gemeenten waar deze gespecialiseerde instellingen zich bevinden de dure zorg voor kinderen uit andere gemeenten betalen en grote tekorten hebben op hun jeugdzorgbudget. Het voogdijbeginsel moet daarom aansluiten bij het woonplaatsbeginsel. De gemeente waar een kind vandaan komt betaald voor de zorg.

Toelichting: Een aantal gemeenten hebben binnen hun grenzen een gespecialiseerde instelling die instellingsvoogdij levert. Bekend is onder meer jeugdorp de Glind in de gemeente Barneveld. Ook de gemeente Ede heeft een dergelijke instelling. Via een gerechtelijke uitspraak worden kinderen in deze instellingen geplaatst. Daarmee krijgen deze organisaties ook de voogdij over het kind. In de jeugdwet is het nu zo geregeld dat de gemeente waar de voogdij instelling is gevestigd, de zorg moet vergoeden. Deze zorgkosten bedragen gemiddeld € 100.000 per kind per jaar. In de situatie van Ede en Barneveld betekent dit dat deze gemeenten de zorg vergoeden voor een groot aantal kinderen buiten hun eigen regio. Aanpassen van de bekostigingssystematiek waarbij iedere gemeente verantwoordelijk is voor de zorgkosten van haar kinderen is de oplossing voor dit probleem.

Pre-advies Landelijk Bestuur: Ontraden - Past binnen de filosofie van het VP, maar te gedetailleerd voor een VP.

Amendement 53 Iedereen werkt samen om de eerste 1001 dagen van een kind optimaal te laten verlopen (deelsessie D)

Ingediend door: Het lid VAN WAGENINGEN (COLLECTIEF 10 LEDEN)

Vindplaats: Hst.6, p.34, regelnr. 33, "Nastoppen van kindermishandeling"

Wil tekst: toevoegen

Tekstvoorstel: Als bullit toe te voegen

De krachten te bundelen van zorgprofessional en politici om de eerste 1001 kritieke dagen van een kind zo goed mogelijk te laten verlopen.

Toelichting: Toelichting

Het krijgen van een kindje is voor ouders een van de belangrijkste gebeurtenissen in hun leven. Uit recent wetenschappelijk hersenonderzoek weten we dat de eerste 1001 dagen, van conceptie tot 2 jaar, voor een gezonde ontwikkeling van het kind cruciaal zijn. In deze periode vindt de basis voor de hechting tussen ouder en kind plaats. Daarom maakt goede informatie en begeleiding van ouders over de omgang met hun kind juist in die periode het verschil. Professionals en politici bundelen hun krachten om dit voor ouders mogelijk te maken. Als kinderen een goede start maken in het leven kunnen veel uiteenlopende problemen worden voorkomen. De sociaal emotionele ontwikkeling van kinderen wordt n.l. sterk bepaald door de kwaliteit van de hechting. Ouders van heel jonge kinderen zijn gemotiveerd om hun kinderen een zo goed mogelijk toekomstperspectief te bieden. Negatieve

interactie patronen zijn nog niet gevormd. en kunnen zo worden voorkomen. Daarmee is dit een sterke preventieve aanpak dat zware vormen van jeugd- of volwassenhulp overbodig maakt.

Pre-advies Landelijk Bestuur: Ontraden - Past binnen de filosofie van het VP, maar te gedetailleerd voor een VP.

Amendement 65 zorgstelsel is oorzaak probleem, niet zorgverzekeraars (deelsessie D)
Ingediend door: ChristenUnie Apeldoorn

Vindplaats: Hst.8, p. 46, regel 37 "Een stelselwijziging kost... tot en met p. 47, regel 4 (de eerste bullet)

Wil tekst: weglaten

Tekstvoorstel:

Toelichting: Ziektekostenverzekeraars zijn niet het probleem, maar het ziektekostenstelsel
Overwegende dat:

1. 'De ChristenUnie wil minder marktwerking en meer zeggenschap. De positie van een aantal zorgverzekeraars is te dominant. Zorgverzekeraars moeten zorg van goede kwaliteit inkopen op basis van een acceptabele prijs.' (pag. 46)
2. 'Voor de ChristenUnie is solidariteit binnen ons stelsel van groot belang. Iedereen is verplicht verzekerd en gezonde mensen betalen mee aan de zorgkosten voor zieke mensen.' (pag. 46)
3. 'De ChristenUnie wil daarom het huidige stelsel van publieke waarborgen met private uitvoerders (zorgaanbieders en zorgverzekeraars) verbeteren.' (pag. 46)
4. De marktwerking in de gezondheidszorg geen echte markt is, maar wel veel bureaucratie en ondoorzichtige bekostigingsstructuren heeft gebracht en stijging van de kosten.
5. Het beter is nu geen uitspraak te doen over niet willen wijzigen in het zorgstelsel, omdat zonder stelselverandering kleinere coöperatieve zorgverzekeraars geen verbetering zullen brengen in de ervaren bureaucratische druk en het verschil in positie van de verzekeringsnemer tegenover de verzekeraar.
6. Sterker nog, met meer kleinere zorgverzekeraars apart afspraken maken, zorgt ervoor dat er nog meer partijen komen met wie zorgverleners afspraken moeten maken.

Pre-advies Landelijk Bestuur: Ontraden - Er is geen stelselwijziging nodig om kleine coöperatieve zorgverzekeraars toe te laten. Knelpunt is ook niet het systeem, maar de Europese solvency eisen. Een maximale omvang van zorgverzekeraars is juist gekozen om leden zeggenschap te geven.

Amendement 66 Schrap benaming hoger en lager opgeleid (deelsessie D)
Ingediend door: ChristenUnie Rotterdam en Haarlem

Vindplaats: Hst.8, p.47, regelnr. 9, "Risicoselectie, waarbij bepaalde ... daar niet bij"

Wil tekst: wijzigen

Tekstvoorstel: Risicoselectie, waarbij bepaalde groepen worden uitgesloten of wordt geselecteerd op opleidingsniveau, past daar niet bij.

Toelichting: De term laagopgeleiden wekt de suggestie alsof de bijdrage en kennis van meer praktisch geschoolden van minder waarde is voor de samenleving. Het is beter voortaan te spreken van praktisch en theoretisch geschoolden. Zo tonen we ook in onze bewoording waardering voor de talenten van ieder individu.

Zie ook het amendement "Scholingsbeurs voor alle werkenden".

Zie verder: <http://www.cusgprotterdam.nl/2016/10/28/vanaf-nu-spreken-we-alleen-nog-praktisch-en-theoretisch-geschoolden/>

Pre-advies Landelijk Bestuur: Ontraden - Duidelijkheid gewenst. Denk aan slogan van Promovendum.

Amendement 67 Schrap benaming hoger en lager opgeleid (deelsessie D)
Ingediend door: ChristenUnie Rotterdam en Haarlem

Vindplaats: Hst.9, p.58, regelnr. 36, "Daarnaast zijn in ... overigens precies andersom"

Wil tekst: wijzigen

Tekstvoorstel: Daarnaast zijn in het huidige stelsel praktisch geschoolden solidair met theoretisch geschoolden, aangezien de laatste groep langer leeft. In het zorgstelsel ligt die solidariteit overigens precies andersom.

Toelichting: (NB Dit amendement wordt ingediend namens 2 afdelingen. Helaas biedt het webformulier deze optie niet. Eerste indiener is ChristenUnie Rotterdam.)

De term laagopgeleiden wekt de suggestie alsof de bijdrage en kennis van meer praktisch geschoolden van minder waarde is voor de samenleving. Het is beter voortaan te spreken van praktisch en theoretisch geschoolden. Zo tonen we ook in onze bewoording waardering voor de talenten van ieder individu.

Verder corrigeert dit amendement een typefout op blz. 58 (zorgstel i.p.v. zorgstelsel)

Zie ook het amendement "Scholingsbeurs voor alle werkenden".

Zie verder: <http://www.cusgprotterdam.nl/2016/10/28/vanaf-nu-spreken-we-alleen-nog-praktisch-en-theoretisch-geschoolden/>

Pre-advies Landelijk Bestuur: Ontraden - Zie eerder amendement Nummer 66

Amendement 68 Eigen risico afbouwen naar 0 (deelsessie D)
Ingediend door: ChristenUnie Veenendaal

Vindplaats: Hst.8, p.47, regelnr. 14, "Het verplichte eigen risico wordt aanzienlijk verlaagd."

Wil tekst: wijzigen

Tekstvoorstel: Het verplichte risico wordt in vier jaar afgebouwd naar 0.

Toelichting: Zorgmijding is een structureel probleem. Steeds meer mensen blijven lang doorlopen met hun klachten of volgen de adviezen niet op omdat ze het niet kunnen betalen.

Pre-advies Landelijk Bestuur: Ontraden - Zorg kost geld. Het eigen risico is een belangrijk instrument om bewust zorggebruik te stimuleren. Het VP voorziet in een flinke verlaging van minstens 100 Euro. Veel mensen kunnen het eigen risico prima opbrengen. Voor die specifieke groepen waar het wel een probleem is, is maatwerk mogelijk. Bijvoorbeeld via de fiscale tegemoetkoming voor chronisch zieken en gehandicapten. Mensen kunnen ook terecht bij hun gemeente voor de compensatie van het eigen risico. Intussen blijven we wel alert op zorgmijding. Daarom pleiten we wel voor verlaging van het eigen risico.

Amendement 69 Voorkomen misbruik PGB (deelsessie D)
Ingediend door: ChristenUnie Veenendaal

Vindplaats: Hst.8, p.48, regelnr. 12, "een persoonsvolgend budget"

Wil tekst: toevoegen

Tekstvoorstel: Fraude en oneigenlijk gebruik van PGB's wordt actief tegengegaan en gemeenten en zorgverzekeraars krijgen hiervoor voldoende instrumenten in handen.

Toelichting: Van het PGB wordt ook veel misbruik gemaakt. We willen dat het PGB alleen nodig is voor degene die het echt nodig hebben en voor hen die geen gebruik kunnen maken van het reguliere gecontracteerde zorgaanbod.

Pre-advies Landelijk Bestuur: [Ontraden](#) - De CU heeft de afgelopen jaren geknokt voor keuzevrijheid in de zorg. Het PGB is een volwaardig alternatief voor zorg in natura. Natuurlijk moet fraude worden tegengegaan, maar gemeenten en zorgverzekeraars hebben daarvoor al voldoende instrumenten. Het trekkingsrecht via de SVB zorgt ook al voor tegengaan fraude. In die zin is dit amendement overbodig.

Amendement 70 voedselonderwijs op basisscholen verplicht (deelsessie D)
Ingediend door: ChristenUnie Ede

Vindplaats: Hst.8, p.49, regelnr. 7, "worden daarop aangepast"

Wil tekst: toevoegen

Tekstvoorstel: Voedselonderwijs op basisscholen wordt verplicht. Als onderdeel van preventieve zorg maken we kinderen in de basisschoolleeftijd bewust en vertrouwd met gezonde voeding, van grond tot mond.

Toelichting: Ruim een op de zes kinderen in Nederland is te dik. Dit heeft nadele gevolgen voor hun gezondheid later. Bewustwording en vertrouwd raken met gezonde voeding op jonge leeftijd is van belang. Scholen besteden aandacht aan sport en bewegen maar zouden ook aandacht moeten geven aan wat het lichaam binnen komt met voedselonderwijs. Deze vorm van preventie voorkomt zorgkosten later.

Pre-advies Landelijk Bestuur: [Ontraden](#) - Onze tekst geeft wel het belang aan van voedselonderwijs, maar laat de invulling aan scholen over. Voedselonderwijs is breder dan gezond voedsel. Het gaat bijvoorbeeld ook over 'waar komt ons eten vandaan'. Daarom onder landbouw laten staan. Past bij onze inzet van landbouwbeleid naar voedselbeleid.

Amendement 71 pil terug in basispakket (deelsessie D)
Ingediend door: ChristenUnie Ede

Vindplaats: Hst.8, p.51, regelnr. 11, ""

Wil tekst: toevoegen

Tekstvoorstel: Anticonceptie, zoals de pil, terug in het basispakket van de zorg.

Toelichting: Sinds de pil niet meer in het basispakket zit, neemt het aantal zwangerschappen onder vrouwen met een licht verstandelijke beperking toe. Vaak worden deze kinderen na geboorte uit huis geplaatst. Abortus wordt wel volledig vergoed. Vrouwen die meerdere keren in een abortuskliniek

komen, geven volgens de artsen van deze klinieken financiën als reden op dat ze geen anticonceptie hebben gebruikt.

Pre-advies Landelijk Bestuur: Ontraden - Het basispakket is niet het middel om oplossingen voor specifieke probleemgevallen te bieden. Dus maatwerk moet mogelijk zijn. Daarnaast is het de vraag welke vormen van anticonceptie dit om zou moeten gaan. Dat vraagt om nadere doordenking.

Amendement 3 Het woord 'zwakke of zwakkeren' niet gebruiken, maar gebruik kwetsbaar (deelsessie E)

Ingediend door: ChristenUnie Amsterdam

Vindplaats: Hst.0, p.5, regelnr. 36, "Met een overheid... aan de armen."

Wil tekst: wijzigen

Tekstvoorstel: zwakke = kwetsbare

Toelichting: zie opmerking over het gebruik van het woord 'zwak' bij pagina 4.

Pre-advies Landelijk Bestuur: Ontraden - In tegenstelling tot bij amendement 1 hier zwakke laten staan, aangezien letterlijk Psalm 72 wordt geciteerd.

Amendement 5 Neem de suggestie weg als zou de politiek directe invloed hebben op de belegging van pensioenvermogens. (deelsessie E)

Ingediend door: ChristenUnie Katwijk Rijnsburg Valkenburg

Vindplaats: Hst.0, p.8, regelnr. 18, "Ook stellen we....energietransitie te investeren."

Wil tekst: wijzigen

Tekstvoorstel: Vervang "Ook stellen we voor...." door "We doen een beroep op de pensioenfondsen...".

Toelichting: De bestaande tekst wekt de indruk als zou het een politieke keuze zijn hoe pensioenfondsen hun vermogen beleggen. Pensioenfondsen hebben echter een zelfstandig bestuur dat onder toezicht van DNB bestaat.

Pre-advies Landelijk Bestuur: Ontraden - Bedoeld is hier wel degelijk dat de overheid regels gaat stellen. Dat kan nu weliswaar niet, maar kan door wetgeving of vrijwillige afspraken veranderen.

Amendement 8 Geen positieve discriminatie werkloze ouderen (deelsessie E)

Ingediend door: Perspectief

Vindplaats: Hst.0, p.9, regelnr. 2, "Bovendien komt er...tot de arbeidsmarkt."

Wil tekst: wijzigen

Tekstvoorstel: Bovendien komt er een tegemoetkoming voor bedrijven voor mantelzorgkosten en het in dienst nemen van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt

Toelichting: Positieve discriminatie van een leeftijdsgroep zou hier eerder jongeren moeten betreffen. We citeren cijfers van het CBS over 2015: "Was in juli nog 11,3 procent van de jongeren (15-25 jarigen) werkloos, in oktober is dit gestegen tot 11,6 procent. Bij 45-plussers was er een toename van 6,4 naar 6,6 procent. Voor beide groepen is dit percentage vrijwel gelijk aan dat van januari. Van de 25- tot 45-jarigen was 5,4 procent werkloos in oktober. In januari was dat nog 6,1 procent." In

vergelijking met leeftijdsgenoten zijn bijna dubbel zoveel jongeren als ouderen werkloos. Overigens zijn wij niet tegen een gematigd loonkostenvoordeel (p. 55), ouderen kosten nu eenmaal significant meer dan jongeren en dat mag verhoudingsgewijs iets gedempt worden.

Pre-advies Landelijk Bestuur: Ontraden - Dit is slechts een voortzetting/ uitbreiding van bestaand beleid. Er zijn al loonkostenregelingen voor deze groepen. Het VP stelt hier structureel middelen voor beschikbaar. De ouderenwerkloosheid 55+ is wel degelijk een groot probleem, vooral omdat daar vrijwel geen perspectief is. We willen geen groepen tegenover elkaar zetten, maar een evenwichtig arbeidsmarktbeleid voor iedereen met een afstand tot de arbeidsmarkt.

Amendement 73 Meer baanzekerheid bij flexibele contracten (deelsessie E)

Ingediend door: ChristenUnie Veenendaal

Vindplaats: Hst.9, p.53, regelnr. 11, "het derde contract ten minste een jaar langer dan de tweede."

Wil tekst: wijzigen

Tekstvoorstel: Ipv het zinnetje hierboven opnemen: "de huidige wetgeving hanteren."

Toelichting: Binnen de wet werk en zekerheid mogen medewerkers gedurende 2 jaar een tijdelijk contract hebben voor ze een vast contract krijgen. Met dit voorstel is er – vanuit werknemersoogpunt - een groot risico dat er geen jaarcontracten meer gegeven gaan worden maar dat er gestart zal worden met contracten van een half jaar of 8 maanden i.p.v. met een jaarcontract waardoor er nog minder baanzekerheid zal zijn. Vanuit werkgeversoogpunt geeft dit alleen maar meer administratieve rompslomp en onduidelijkheid.

Pre-advies Landelijk Bestuur: Ontraden - We beogen juist om toe te werken naar meer zekerheid omdat we zien dat de huidige wetgeving dit nog onvoldoende kan bieden.

Amendement 80 Armoedebestrijding bij langdurig sociaal minimum (deelsessie E)

Ingediend door: ChristenUnie Barneveld

Vindplaats: Hst.9, p.55, regelnr. 36, "Voor iedereen mogelijk."

Wil tekst: toevoegen

Tekstvoorstel: ...voor iedereen mogelijk. De overheid is hierbij geroepen om armoede te bestrijden.

Blz 56 na regel 22:

+ De financiële positie van mensen die langdurig afhankelijk zijn van het sociaal minimum en geen perspectief hebben op werk, of voldoende lonend werk moet worden versterkt. Het dient daarbij mogelijk gemaakt te worden dat deze mensen gedeeltelijk bijverdienen om zo hun inkomen tot een leefbaar niveau te laten stijgen.

+ De ChristenUnie stimuleert lokaal armoedebeleid.

Toelichting: Armoedebestrijding is een van de kerntaken van de overheid. Er is een groep mensen die geen uitzicht heeft op voldoende betalend werk, en waarbij leven van een sociaal minimum uitzichtloos wordt. Ook deze groep moet de kans geboden worden om hun inkomen op te krikken tot een leefbaar niveau, juist als ze langer dan 6 maanden van een sociaal minimum leven.

Pre-advies Landelijk Bestuur: Ontraden - Er worden nu al mogelijkheden geboden door gemeenten. Dit is dus bestaand lokaal beleid. Daarbij kunnen met bijverdienste allerlei regelingen vervallen waardoor er netto minder wordt verdiend dan zonder bijverdienen, de armoedeval.

Amendement 81 aanscherpen sollicitatieplicht alleenstaande ouder (deelsessie E)
Ingediend door: ChristenUnie Ermelo

Vindplaats: Hst.9, p.56, regelnr. 4, "Wel een scholingsplicht."

Wil tekst: wijzigen

Tekstvoorstel: De ChristenUnie wil voorkomen dat bijstandsmoeders er niet meer voor hun kinderen kunnen zijn. Daarom hebben zij geen sollicitatieplicht, maar wel een scholingsplicht. De gemeente kan hen wel helpen met het vinden van een deeltijdbaan of werk dat vanuit huis gedaan kan worden.

Toelichting: Zoals het er nu staat is het te ruim en vrijblijvend. Ons tekstvoorstel is rechtstreeks ontleend aan het vorige verkiezingsprogramma. Het zal m.n. gaan om alleenstaande ouders met jonge nog niet schoolgaande kinderen.

Pre-advies Landelijk Bestuur: Ontraden - Inhoudelijk is het voorstel in lijn met het VP, maar onze tekst geeft meer ruimte voor maatwerk.

Amendement 82 geen vrijstelling sollicitatieplicht alleenstaande bijstandmoeders (deelsessie E)

Ingediend door: ChristenUnie Ede

Vindplaats: Hst.9, p.56, regelnr. 4, "Geen sollicitatieplicht....scholingsplicht."

Wil tekst: wijzigen

Tekstvoorstel: Alleenstaande ouders in de bijstand krijgen voldoende ondersteuning om hun zorgtaken te combineren met scholing en werk.

Toelichting: Het is inconsequent en contraproductief. Wel scholing verplichten maar vervolgens daar niet mee aan de slag gaan. Beter is het om te kijken naar eerlijke beloning en ondersteuning. Te lang uitgesloten zijn van het arbeidsproces en afhankelijk van een uitkering maakt de kansen op een baan in de toekomst kleiner. Daarbij hebben kinderen in deze gezinnen grotere kans om langdurig in armoede op te groeien.. Daarom is het beter de juiste ondersteuning te bieden in de combinatie van zorg en werk ipv uitkeringafhankelijkheid te faciliteren.

Pre-advies Landelijk Bestuur: Ontraden - Het is juist van belang dat alleenstaande ouders in de bijstand alle ruimte krijgen de zorg voor kinderen op zich te nemen. Dat neemt niet weg dat deze ouders zich blijvend moeten scholen om, als de zorg voor kinderen niet meer nodig is, snel een baan te kunnen krijgen.

Amendement 83 Norm toevoegen dienstverband arbeidsgehandicapten (deelsessie E)
Ingediend door: ChristenUnie Veenendaal

Vindplaats: Hst.9, p.56, regelnr. 29, "dienstverbanden worden ingevuld."

Wil tekst: toevoegen

Tekstvoorstel: De lokale-, provinciale- en landelijke overheden nemen 5-10 10 procent arbeidsgehandicapten in vaste dienst.

Toelichting: We willen hier graag een concrete norm aan toevoegen.

Pre-advies Landelijk Bestuur: Ontraden - Er is al een concrete norm: de banenafpraak. Hierin hebben overheid, werkgevers en werknemers afgesproken om 125.000 van dit type banen te creëren. Hieraan wordt hard gewerkt en het levert goede resultaten op. Dit eerst verder afwachten.

Amendement 84 Inzet op financiële educatie ter voorkoming van schulden (deelsessie E)

Ingediend door: ChristenUnie Amsterdam

Vindplaats: Hst.9, p.58, regelnr. 13, "...einde te maken aan misstanden."

Wil tekst: toevoegen

Tekstvoorstel: Inzet op financiële educatie. Al op het voortgezet onderwijs starten met programma's gericht op zelfstandigheid en financiële verantwoordelijkheid van jongeren, ter voorkoming van schulden.

Toelichting: Bij het volwassen en zelfstandig worden hoort het leren omgaan met o.m. geld, verzekeringen, belastingen en het bijhouden van een goede administratie. Door het expliciet in het voortgezet of hoger onderwijs gericht aandacht aan te geven, kan (mede) worden voorkomen dat jongeren in de schulden raken.

Pre-advies Landelijk Bestuur: Ontraden - Er zijn al lespakketten voor school die gericht zijn op financiële educatie (oa wijzer in geldzaken). Het amendement is sympathiek, maar legt de verantwoordelijkheid op het bordje van de school. Belang van financiële educatie is evident, maar we moeten scholen ook niet overvragen NB er zijn 3 of 4 amendementen die nieuwe'vakken' in het leven roepen. Niet aan beginnen!

Deelsessie F
Hoofdstukken
7 Onderwijs
11 Leefomgeving: leefbaar, groen en schoon
14 Investeren in de regio

Lid verkiezingsprogrammactie.
Wouter Langendoen

Amendement 59 Extra jaar OV-kaart blijft behouden (deelsessie F)
Ingediend door: Perspectief

Vindplaats: Hst.7, p.39, regelnr. 8, "Het extra jaar...opleidingsduur wordt geschrapt."

Wil tekst: weglaten

Tekstvoorstel:

Toelichting: De ChristenUnie geeft in haar verkiezingsprogramma aan (pag. 39) dat zij minder nadruk op rendement wil leggen en meer ruimte wil geven aan ontplooiing en brede vorming. Perspectief juicht dit van harte toe en ziet ook graag dat studenten de tijd hebben voor extra studieverdieping en nuttige nevenactiviteiten als vrijwilligerswerk, sportactiviteiten en bestuurswerk. Dit komt de persoonlijke vorming van studenten ten goede en uiteindelijk profiteert de samenleving van de ervaringen die zij opdoen. De ruimte om deel te nemen aan sportclubs en verenigingsleven stimuleert bovendien het sociale contact onder studenten. Toenemende eenzaamheid is helaas ook onder studenten een groeiend probleem. Om studenten voor ontplooiing, sociaal contact en brede vorming genoeg tijd en ruimte te geven is het goed om de OV-kaart te behouden inclusief het extra jaar. Anders krijgen studenten een extra prikkel om gehaast door hun studie te gaan om het zo snel mogelijk af te ronden. Door het extra jaar intact te houden wordt het aantrekkelijker om bijvoorbeeld een jaar bestuurswerk te doen waardoor de focus in de studententijd niet alleen op studierendement komt te liggen

Pre-advies Landelijk Bestuur: Ontraden - Wij behouden de OV-jaarkaart en herintroduceren de basisbeurs. Het is heel redelijk om voor de nominale duur van de studie een OV-kaart aan te bieden. Daarnaast kost dit amendement geld en wordt al flink geld uitgegeven aan behoud basisbeurs. Het is een kostbare wens die een gat van enkele honderden miljoenen in de begroting slaat.

Amendement 60 Internationale uitwisseling voor studenten stimuleren (deelsessie F)
Ingediend door: ChristenUnie Veenendaal

Vindplaats: Hst.7, p.39, regelnr. 17, "een wettelijk maximum"

Wil tekst: toevoegen

Tekstvoorstel: Internationale uitwisseling bij voortgezet onderwijs/HBO wordt gestimuleerd en financieel ondersteund.

Toelichting:

Pre-advies Landelijk Bestuur: Ontraden - Het gebeurt nu al, maar de financiële ondersteuning is teveel een ongedekte cheque.

Amendement 99 Tenminste 85% CO2 reductie in 2050 (deelsessie F)
Ingediend door: Het lid VISSER (COLLECTIEF 10 LEDEN)

Vindplaats: Hst.11, p.74, regelnr. 33, "55% in 2030..."

Wil tekst: toevoegen

Tekstvoorstel: en 80-95% in 2050

Toelichting: De ChristenUnie spreekt zich in het verkiezingsprogramma uit voor een energietransitie binnen één generatie. Het doel voor 2030 in het programma is echter 55% CO2 reductie. In het vorige verkiezingsprogramma werd daarnaast nog uitgesproken dat de CO2-reductie in 2050 80-95 procent moet zijn. Met dit amendement wordt ook in dit verkiezingsprogramma een doel voor 2050 vastgelegd zoals ook meerdere malen door de ChristenUnie fractie in de Tweede Kamer is onderschreven.

Pre-advies Landelijk Bestuur: [Ontraden](#) - TK-fractie heeft zich inderdaad opgesteld in lijn met wat indiener schrijft en wat in vorig vp is beschreven. In dit vp wil de ChristenUnie haar ambitie op dit punt vergroten. Daarbij denken we aan 'een generatie', en dat is qua tijd eerder dan 2050 (zeg, ca. 25 jaar vanaf nu, dat is 2042).

Amendement 100 meer aandacht voor verantwoord omgaan met afval (deelsessie F)
Ingediend door: ChristenUnie Ede

Vindplaats: Hst.11, p.75, regelnr. 6, "milieu en economie"

Wil tekst: toevoegen

Tekstvoorstel: We moeten leren denken vanuit grondstoffen in plaats van afval. Afvalscheiding moet daarom sterk gestimuleerd worden. Belasting op het verbranden en storten van afval wordt verdubbeld voor die gemeenten die geen 75% afvalscheiding halen.

Toelichting: Verantwoord omgaan met afval is passend binnen de duurzaamheidsambitie van de ChristenUnie. Echter afval komt er nu wat bekaaid af in dit hoofdstuk. Er worden links en rechts wel wat bullits aan gewijd (bijv. statiegeld op plastic flessen), maar blijft beperkt. Gemeenten hebben voldoende mogelijkheden om afvalscheiding te bevorderen. Een prijsprikkel helpt om meer te investeren in scheiding van afval.

Pre-advies Landelijk Bestuur: [Ontraden](#) - Eerste deel is een verdere benadrukking van de voorgaande paragraaf. Het concrete gedeelte voor een verdubbeling van de belasting op verbranden/storten is dan weer te specifiek en wordt in huidige vorm ontraden. Zo moet er geen onderscheid gemaakt worden tussen gemeentes die meer en minder dan 75% afval scheiden, maar zou voor iedere gemeente hetzelfde hogere tarief moeten zodat het economisch altijd rendabeler wordt om afval eerst naar een recyclagebedrijf te sturen alvorens de niet herbruikbare fractie te verbranden/storten. De TK-fractie ziet meer in een bonus-malus systeem met financiële prikkel voor afvalscheiding.

Amendement 101 Trias Energetica als uitgangspunt noemen (deelsessie F)
Ingediend door: ChristenUnie Ede

Vindplaats: Hst.11, p.75, regelnr. 12, "directe woonomgeving. energiebesparing"

Wil tekst: toevoegen

Tekstvoorstel: Trias Energetica is uitgangspunt. Als eerste inzetten op verminderen (verspilling van) energieverbruik, bijvoorbeeld isoleren van gevels en daken alsmede bewustwording. Vervolgens maximale gebruik van duurzame energiebronnen, zoals zonnepanelen, windmolens, etc. En tenslotte het efficiënte gebruik van energiebronnen door bijvoorbeeld door warmteverlies bij warmtenetten te beperken.

Toelichting: Energiebesparing is belangrijk, maar energieverbruik/-verlies verminderen gaat daaraan vooraf. Dit is zeker belangrijk voor wat oudere bestaande bouw. Trias Energetica gedachte sluit hier mooi op aan en dient het uitgangspunt te zijn. Zonnepanelen installeren op een niet geïsoleerd dak is het paard achter de wagen spannen.

Pre-advies Landelijk Bestuur: Ontraden - Amendement gaat uit van een gedateerd concept.

Amendement 102 Oude rechten schrappen in emissiehandelsysteem (deelsessie F)
Ingediend door: Het lid VISSER (COLLECTIEF 10 LEDEN)

Vindplaats: Hst.11, p.75, regelnr. 41, "wordt vergaand aangescherpt."

Wil tekst: toevoegen

Tekstvoorstel: onder meer door het jaarlijks definitief laten vervallen van niet gebruikte emissierechten.

Toelichting: Dit amendement verduidelijkt wat wordt beoogd met het aanscherpen van het ETS.

EXTRA ONDERTEKENAARS:

Johan Slik, ChristenUnie Haarlem

Peter van der Beek, ChristenUnie Haarlem

Pre-advies Landelijk Bestuur: Ontraden - Door dit 'aanscherpen' concreet te maken, kan in sommige gevallen een averechts effect worden gecreëerd doordat bedrijven vanuit strategisch oogpunt alsnog bepaalde emissie de lucht zouden inblazen om in de toekomst gebruik te kunnen blijven maken van hun uitstootrechten. Meer emissie dus dan zonder deze aanscherping. Het hele ETS systeem moet op de schop en aangescherpt en dan zal er bv. moeten gekeken worden naar een steeds verder afnemend ETS-budget voor alle spelers zodat er op die manier een prijsverhogend markt-effect is waardoor er een steeds betere CO2-beprijzing plaatsvindt.

Amendement 103 Salderingsregel zonne-energie handhaven (deelsessie F)
Ingediend door: ChristenUnie Veenendaal

Vindplaats: Hst.11, p.76, regelnr. 8, "coöperaties in stand."

Wil tekst: toevoegen

Tekstvoorstel: De salderingsregeling van opgewekte zonne-energie dient gehandhaafd te blijven.

Toelichting: Dit voorstel draagt bij aan een betrouwbare overheid.

Pre-advies Landelijk Bestuur: Ontraden - Geen verbetering

Amendement 104 Beprijzen van autogebruik in plaats van bezit beginnen met vlakke heffing (deelsessie F)

Ingediend door: Het lid VISSER (COLLECTIEF 10 LEDEN)

Vindplaats: Hst.11, p.78, regelnr. 7, "Beter benutten wegen ... milieudruk fors omlaag."

Wil tekst: wijzigen

Tekstvoorstel: Beter benutten wegen door beter beprijzen. De ChristenUnie kiest voor een geleidelijke en zorgvuldige invoering van een kilometerprijs gedifferentieerd naar tijd, plaats en milieukeurmerken. Als eerste stap wordt een tarief naar milieukeurmerken ingevoerd op basis van een jaarlijks opgenomen kilometerstand waarbij de motorrijtuigenbelasting wordt afgeschaft en de aanschafbelasting wordt verlaagd. Door in een tweede stap het gebruik slim te beprijzen, bijvoorbeeld met behulp van een congestieheffing of door een cordonheffing voor personenauto's rond de grote steden, kan de file- en milieudruk fors omlaag.

Toelichting: Het draagvlak voor het beprijzen van het autoverkeer naar gebruik groeit. Zelfs de ANWB onderschrijft het principe betalen naar gebruik en in het Energieakkoord is in 2013 afgesproken dat het kabinet weliswaar geen stappen zal zetten maar wel vanaf 2016 zal gaan meewerken aan een onderzoek naar een nieuwe opzet voor het betalen naar gebruik. De ChristenUnie is altijd voor het beprijzen naar gebruik geweest onder het motto "niet meer, maar anders betalen voor mobiliteit". Hoewel uit onderzoeken blijkt dat spitsheffingen het meest effectief zijn, is dit ook precies de maatregel waartegen het meeste verzet is te verwachten. De spitsheffing zorgde ervoor dat beprijzing een aantal jaar geleden uiteindelijk strandde. Een vlakke kilometerheffing op basis van milieukeurmerken onder gelijktijdige verlaging van de BPM en afschaffing van de MRB kan op veel meer steun rekenen. Daarom wordt voorgesteld het verkiezingsprogramma aan te passen zodat een vlakke kilometerheffing ook een optie is als eerste stap. Dit sluit ook beter aan bij de passage op dezelfde pagina over de kilometerprijs voor vrachtwagens. Verder sluit het tekstvoorstel naadloos aan op de vorige verkiezingsprogramma's van de ChristenUnie.

Pre-advies Landelijk Bestuur: Ontraden - Zie gezamenlijk advies van CPB en PBL. Alleen een kilometerheffing voor personenauto's op drukke wegen en in de spits is maatschappelijk rendabel. Daarbij is ook gekeken naar milieueffecten.
<http://www.pbl.nl/nieuws/nieuwsberichten/2015/kilometerheffing-op-drukke-wegen-in-spits-gunstig-voor-welvaart-maar-lastig-uitvoerbaar>

Amendement **105 Strengere milieunormen auto's concretiseren met een heldere deadline** (deelsessie F)
Ingediend door: Het lid VISSER (COLLECTIEF 10 LEDEN)

Vindplaats: Hst.11, p.78, regelnr. 11, "Strengere milieunormen voor ... elektriciteit of waterstof"

Wil tekst: wijzigen

Tekstvoorstel: Strengere milieunormen voor nieuwe auto's. Wij willen binnen 10 jaar overstappen op emissieloze auto's. Vanaf 2025 worden daarom geen nieuwe auto's en vrachtwagens meer verkocht die op benzine of diesel rijden.

Toelichting: De huidige tekst stelt een duidelijk doel (emissieloos rijden) maar geeft geen einddatum waarop dit bereikt moet worden. Hierdoor is de tekst te vrijblijvend. Het parlement van Noorwegen wil vanaf 2025 geen nieuwe auto's en vrachtwagens die op benzine of diesel rijden worden verkocht. Door een dergelijk helder doel te stellen wordt de auto-industrie gedwongen echt de transitie te maken naar emissieloos rijden. De techniek is er al, nu is het tijd voor massaproductie waardoor de prijzen zullen dalen tot een betaalbaar niveau voor de consumentenmarkt.

Pre-advies Landelijk Bestuur: Gewijzigd overnemen - Wijziging: "Het is onze ambitie dat vanaf 2025 alleen elektrische personenauto's worden verkocht." Voor vrachtverkeer is de industrie pas dit jaar gestart met de eerste prototypes. Voor personenauto's zal het ook heel moeilijk zijn, maar het kan wel: <http://www.ad.nl/home/alleen-maar-elektrische-auto-s-in-2025-moet-haalbaar-zijn~a1cf46c3/> De TK-

fractie heeft hierover een motie medeondertekend van PvdA (aangenomen). En dan zijn er nog bussen en landbouwvoertuigen etc., waar we het nog niet over hebben...

Amendement 107 Maximumsnelheid snelwegen handhaven tot 130 km/u. (deelsessie F)

Ingediend door: ChristenUnie Veenendaal

Vindplaats: Hst.11, p.78, regelnr. 13, "120 km/uen het milieu"

Wil tekst: weglaten

Tekstvoorstel: De verhoging van de maximumsnelheid naar maximaal 130km/uur is op diverse snelwegen al een paar jaar mogelijk. Het streven is dat 77% van de snelwegtrajecten geschikt worden voor de 130km. Er is geïnvesteerd in verkeersborden en communicatie en daarmee ingeburgerd. Veel ongelukken worden veroorzaakt door automobilisten die achter het stuur bezig zijn met de telefoon. De nieuwste onderzoeken laten zien dat de luchtkwaliteit bij de 130km wegen geen negatief effect heeft op de luchtkwaliteit.

Toelichting: De verhoging van de maximumsnelheid naar maximaal 130km/uur is op diverse snelwegen al een paar jaar mogelijk. Het streven is dat 77% van de snelwegtrajecten geschikt worden voor de 130km. Er is geïnvesteerd in verkeersborden en communicatie en daarmee ingeburgerd. Veel ongelukken worden veroorzaakt door automobilisten die achter het stuur bezig zijn met de telefoon. De nieuwste onderzoeken laten zien dat de luchtkwaliteit bij de 130km wegen geen negatief effect heeft op de luchtkwaliteit.

Pre-advies Landelijk Bestuur: [Ontraden](#) - Een lagere snelheid leidt altijd tot minder uitstoot, minder verbruik en betere luchtkwaliteit.

Amendement 111 Toonaangevend waterbeheer verdient permanente educatie (deelsessie F)

Ingediend door: Het lid FERWERDA (COLLECTIEF 10 LEDEN)

Vindplaats: Hst.11, p.83, regelnr. 9, "Het Nederlandse waterbeheer.....van de wereld."

Wil tekst: wijzigen

Tekstvoorstel: Het Nederlandse waterbeheer is toonaangevend en verdient niet alleen wereldwijd, maar ook in het onderwijs meer aandacht. Omdat het belang van toekomstbestendig waterbeheer in ons land nog onvoldoende bekend is, wil de ChristenUnie het waterbewustzijn bevorderen.

Toelichting: Amendement uit groep ChristenUnie-waterschapsbestuurders. De kern van het amendement is het vergroten van het waterbewustzijn in Nederland. Volgens een rapport van de OESO (Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling) dat in 2014 verscheen, is het Nederlandse waterbeheer klaar voor de toekomst.

De OESO ziet het Nederlandse waterbeheer en de rol die de waterschappen daarin spelen als 'wereldwijde referentie' en ruggengraat van het Nederlandse waterbeheer". Volgens de OESO is echter het waterbewustzijn bij Nederlanders opvallend laag. Inwoners van Nederland zijn zich te weinig bewust van de hoeveelheid werk die verzet moet worden om droge voeten te houden. Om het Nederlandse waterbeheer ook toekomstbestendig te houden is draagvlak bij de bevolking onontbeerlijk. Dit aspect ontbreekt in het concept-verkiezingsprogramma.

Om het waterbewustzijn bij de Nederlanders te verhogen is het noodzakelijk om daarmee al in het onderwijs te beginnen. Onderwijsorganisaties zoals het KNAG (Koninklijk Nederlands Aardrijkskundig Genootschap) zijn bezig met het ontwikkelen van speciale lesprogramma's over watereducatie. De ChristenUnie wil deze aanpak stimuleren voor alle scholen in Nederland.

Pre-advies Landelijk Bestuur: Ontraden - Sympathiek idee, maar er wordt veel richting het onderwijsveld gebracht, wat zorgt voor grote extra belasting. Dit is dus geen goede oplossing. We zien meer in publieksvoorlichting met concepten zoals de TV serie "Als de dijken breken".

Amendement 113 aanpassingen en toevoegingen op de paragraaf 'cultuur en erfgoed', met name met betrekking op het beleid ten aanzien van kunst (deelsessie F)

Ingediend door: ChristenUnie Deventer

Vindplaats: Hst.11, p.85, regelnr. 27, "Mensen zijn creatieve...tarief blijven gehandhaafde hele paragraaf 'cultuur en erfgoed' vervangen door de tekst van ons amendement"

Wil tekst: wijzigen

Tekstvoorstel: Cultuur en erfgoed

Mensen zijn creatieve wezens. Kunst en cultuur horen bij ons mens-zijn en zijn waardevol voor een open en bloeiende samenleving. Kunst gaat over het bestaan in deze wereld. Kunst gaat om het kunnen uitstijgen boven het kleine, het toevallige en alledaagse, en om leren begrijpen dat de wereld groter is dan het eigen hier en nu. Bibliotheken, concertzalen, theaters, tentoonstellingsruimten en musea zijn plekken waar mensen graag vertoeven. Kunst verrijkt, brengt mensen bij elkaar en geeft nieuwe inzichten, zowel in het mooie als in het lijden.

Onze cultuur kent een rijke geschiedenis en is drager van onze identiteit. Kunst en cultuur zijn daarmee primair van en voor de samenleving. De overheid moet daarom mede een rol vervullen als subsidievertrekker, opdrachtgever en hoeder van ons culturele klimaat en erfgoed.

Bijzondere gebouwen, voorwerpen, tradities, foto's, films en verhalen tonen de geschiedenis van ons land. Erfgoed vertelt niet alleen de vaderlandse geschiedenis, maar ook de regionale en lokale geschiedenis. Ook onze recente geschiedenis verdient bescherming. Een grote uitdaging ligt er bijvoorbeeld op het gebied van kerkelijk erfgoed. Monumentale kerkgebouwen zijn cultuurhistorisch waardevol en zijn beeldbepalend in steden en dorpen.

Voor veel Nederlanders zijn kerken dragers van herinneringen aan belangrijke momenten in het leven. Door tekort aan middelen is er echter steeds weer de kans op achterstallig onderhoud. Er is sprake van toenemende leegstand. Niet alle kerken kunnen behouden worden, maar er liggen wel kansen in een waardige alternatieve bestemming. De ChristenUnie vindt dat de overheid extra geld beschikbaar moet stellen voor onderhoud en herbesteding.

De ChristenUnie vindt het belangrijk dat kinderen en jongeren met kunst en cultuur in aanraking komen. Door beoefening van de amateurkunsten ontdekken en ontplooien zij hun creatieve talenten. Kunst- en cultuureducatie is een belangrijk onderdeel van hun vorming en een waardevol bestanddeel van een evenwichtig curriculum. Scholen moeten zoveel mogelijk vakmensen aantrekken om dit vorm te geven. Provinciale instellingen voor kunst- en cultuureducatie kunnen hierbij behulpzaam zijn door een breed aanbod en te gaan fungeren als kenniscentra. Het is belangrijk dat er voor jongeren een toegankelijk aanbod van kunst en cultuur is.

Het bevorderen van cultureel ondernemerschap is de mantra waarmee veel bezuinigingen op kunst en cultuur in de voorgaande kabinetten verdedigd zijn. Daarmee werd vooral bedoeld dat de culturele sector minder afhankelijk wordt van overheidssubsidies en meer eigen inkomsten genereert. De ChristenUnie vindt de focus op ondernemerschap in de kunsten ongepast, het is een benadering die geen recht doet aan het culturele veld, en een dekmantel voor bezuinigingen.

In de eerste plaats mag van de overheid verwacht worden dat zij niet alleen aandacht heeft voor de economische waarde van kunst en cultuur, maar ook voor de maatschappelijke waarde en voor de artistieke of intrinsieke waarde van cultuur. Bij de volledige 'vermarkting' van de culturele sector, zal het meer bijzondere culturele aanbod uiteindelijk verdwijnen. Het subsidiebeleid zal daarom mede gericht moeten zijn op het in stand houden van een divers aanbod waarin ook voor de niet-commerciële en onderzoekende kunstenaar een plek blijft. Of dit nu een beeldend kunstenaar is, een schrijver, een theatermaker of een componist.

De overheid moet een omslag in haar denken maken bij haar subsidiebeleid. Als zij wil dat de culturele sector veelzijdig en vitaal blijft, moet zij stoppen de culturele sector als ondernemers te

benaderen. Daarbij moet de overheid een helder onderscheid gaan maken in de scheppende kunsten, de toegepaste en de uitvoerende kunsten. Ook is een helder onderscheid tussen kunst en entertainment noodzakelijk. Voor de toegepaste kunsten en de 'vermaaksindustrie' kan ondernemerschap wel relevant zijn, maar voor de scheppende kunsten en de uitvoerende kunsten is dat niet het geval.

Op dit moment hebben de kunstacademies het hoogste aantal vwo-ers van alle hbo opleidingen van ons land (Een collectieve selfie, BKNL juli 2016). Inmiddels biedt de Universiteit van Leiden in samenwerking met de Koninklijke Academie voor Beeldende Kunst een PhD voor kunstenaars aan. Om aan het werk- en denkniveau van kunstenaars recht te doen wil de ChristenUnie laten onderzoeken of afdelingen vrije kunst / fine art van geselecteerde kunstacademies, uit het hbo-profiel kunnen en aansluiting kunnen zoeken bij de afdelingen geesteswetenschappen van universiteiten. Hiermee geven we zowel de kunst als aanliggende kennisdomeinen, in ons land een kwaliteitsimpuls. + De overheid stelt 100 miljoen euro beschikbaar om het noodzakelijke onderhoud aan Rijksmonumenten te realiseren en herbestemming mogelijk te maken, waarbij in het bijzonder aandacht is voor het kerkelijk erfgoed.

+ Ook onze jongste geschiedenis krijgt een plek in het erfgoedbeleid, bijvoorbeeld door het aanwijzen van naoorlogse monumenten.

+ Digitalisering kan helpen om het erfgoed voor iedereen toegankelijk te maken en bewaren voor toekomstige generaties.

+ Alle kinderen krijgen kunst- en cultuureducatie. Scholen moeten zoveel mogelijk vakmensen aantrekken om dit vorm te geven.

+ Ieder kind verdient een brede toegang tot cultuur met mogelijkheden om zich ook buiten schooltijden verder te ontwikkelen op het creatieve pad. Daarbij is in het bijzonder aandacht voor kinderen uit gezinnen met een lagere sociaaleconomische status. De extra middelen voor armoedebeleid worden hier mede voor benut.

+ Talentontwikkeling vormt de basis van het culturele klimaat. Creatieve broedplekken zoals culturele podia, het kunstvakonderwijs en postacademische instellingen zijn daar belangrijk voor. De Christenunie wil hier daarom in investeren met geld en kwaliteit. De ChristenUnie wil laten onderzoeken of afdelingen vrije kunst van geselecteerde Kunstacademies uit het hbo-profiel kunnen en aansluiting kunnen zoeken bij de afdelingen van de geesteswetenschappen op de universiteiten.

+ Kunstenaars moeten de mogelijkheid krijgen een vrije beroepspraktijk op te bouwen. De overheid moet dit ondersteunen met financieringsvormen zoals garantieregelingen en revolverende fondsen. Publieksbereik en ondernemerschap zijn daarbij voor de vrije en uitvoerende kunsten geen criterium, bij de toegepaste kunsten en de vermaaksindustrie spelen deze criteria wel een rol.

+ Sociale zekerheid en minimumtarieven voor kunstenaars en zzp-ers in de creatieve sectoren.

+ De overheidssubsidies voor culturele instellingen worden eerlijker over het land verdeeld. Van de 70% die nu naar de drie Randstadprovincies gaat, wordt een deel overgeheveld naar andere regio's.

+ Het fiscaal stimuleren van giften (Geefwet) voor de culturele sector en het lage BTW tarief blijven gehandhaafd.

Toelichting: Inzet is het voorgestelde beleid in het conceptverkiezingsprogramma, met name ten aanzien van de kunst, te versterken en te verbeteren. De overheid moet een duidelijker onderscheid aan gaan brengen tussen toegepaste, uitvoerende en scheppende kunsten in haar beleid, en ook tussen kunst en vermaak. Er moet een rem komen op de vermarkting van de kunst, omdat dit een inhoudelijke nivellering en vervlakking in de hand werkt. Kunstenaars zijn (net als wetenschappers en zorgverleners) geen ondernemers. Om recht te doen aan het niveau van kunstenaars (het hoogste percentage vwo-ers van alle hbo-opleidingen), en om een kwaliteitsslag te maken, moet onderzocht worden of afdelingen 'fine art' van geselecteerde kunstacademies uit het hbo kunnen en aansluiting kunnen zoeken bij afdelingen geesteswetenschappen van universiteiten. Tenslotte stellen we bij de uitvoeringspunten van het conceptverkiezingsprogramma, de toevoeging voor van: sociale zekerheid en minimum tarieven voor kunstenaars en zzp-ers in de creatieve sectoren - om de arbeidsmarkt te verbeteren en de grote armoede onder deze groepen te bestrijden.

Opmerking van één van onze leden bij het conceptverkiezingsprogramma: Snel bladerend door het programma viel me op dat dit het enige voorstel is waaraan een concreet bedrag is gekoppeld.

Onduidelijk is echter of dit bedrag incidenteel of structureel is.

Pre-advies Landelijk Bestuur: [Ontraden](#) - Te gedetailleerd.

Amendement 130 Essentie: Kortere reistijd regio-randstad (deelsessie F)
Ingediend door: ChristenUnie Rijssen Holten

Vindplaats: Hst.14, p.106, regelnr. 2, "forenzen kortere reistijden."

Wil tekst: toevoegen

Tekstvoorstel: De ChristenUnie wil de reistijd tussen de Randstad en de Regio aanzienlijk verkorten door te investeren in snel, duurzaam en innovatief vervoer. Reistijden van minder dan 1 uur tussen Amsterdam en Twente bijvoorbeeld, moeten daarmee mogelijk worden.

Toelichting: Snel, duurzaam en innovatief vervoer zorgt voor:
Onderzoeksopdrachten en ontwikkelingsprojecten voor Technische Universiteiten.
Stimulering van duurzaam vervoer.
Meer forenzen tussen de Regio en de Randstad.
Afname van files richting de Randstad.
Aantrekker vestigingsklimaat voor de Regio, want snel bereikbaar.

Pre-advies Landelijk Bestuur: Ontraden - Het amendement schetst een mooie ambitie. Tot 2030 is de maximale tijdswinst die behaald kan worden een kwartier. Het VP spreekt nadrukkelijk de ambitie uit reistijden zo veel mogelijk te verkorten. Minder dan een uur tussen amsterdam en twente vereist vele extra miljarden Er worden door de indiener geen concrete voorstellen gedaan, of middelen 'geleverd' om deze ambitie waar te maken.
